

De marchigiana's vreten het gras op dat de paarden laten staan

BEDRIJFSPROFIEL

naam	**Frits Leenders**
woonplaats	**Dedemsvaart**
ras	**marchigiana**
aantal dieren	**8**
aantal hectares	**6**

Koeien met de maat en het **karakter van paarden**

Om het gras in zijn paardenweilanden kort te houden heeft Frits Leenders al ruim 15 jaar vleesvee. In de marchigiana's heeft hij zijn ideale ras gevonden. 'Ze zijn groot en kunnen veel kilo's aanzetten, hebben mooi gemarmerd vlees en een heel rustig, vriendelijk karakter.'

TEKST ALICE BOOIJ

Paarden, dat is waar het om draait bij Frits Leenders. Hij fokt, traint, verhandelt en exporteert paarden vanaf zijn boerderij in Dedemsvaart. Tussen de tientallen paarden is echter ook vleesvee te vinden: marchigiana's. 'We houden al wel vijftien jaar vleesvee in combinatie met de paarden', vertelt Frits. 'Ze staan samen in de wei en het vleesvee eet het gras op dat de paarden laten staan.'
In Nederland lopen er 450 dieren rond van het marchigianaras. Frits liep per toeval tegen dit Italiaanse vleesveeras aan. 'Ik heb ook wel andere vleesrassen gehad, maar de markiezen passen bij mij', geeft hij aan, terwijl hij alle positieve punten van het ras opsomt. 'Ze kalven heel gemakkelijk, zijn sober, intelligent, hebben een handzaam karakter en sterk beenwerk en zijn daardoor voor alle staltypes geschikt. Ze zijn vruchtbaar en hebben een goede gezondheid. Ze kosten dus weinig tijd. We zijn met de paarden te druk om veel tijd aan het vleesvee te kunnen besteden.'

Hoge eindgewichten

Naast het prettige karakter hebben de marchigiana's overigens nog een overeenkomst met de paarden: hun formaat. 'Ze lijken ook wel wat op paarden', zegt de vleesveehouder lachend. 'De marchigiana is groot, maar ook heel breed en bevleesd. Met zo'n skelet kunnen ze heel veel vlees aanzetten en dus hoge eindgewichten halen.'
Met zo'n acht dieren – waarvan drie zoogkoeien en een stier – heeft Frits een kleine, maar fijne veestapel. 'Alles is te koop. Het vleesvee is voor ons hobby, maar we pakken het wel professioneel aan', vertelt de paardenman. 'De koeien moeten zichzelf betalen en dat lukt bij ons eigenlijk aardig.'
Een uitzondering op de 'alles is te koop'-regel is er

Het van oorsprong Italiaanse ras kan toe met een sober rantsoen en bezit harde klauwen

Ooit Nederlands kampioen: Zlatan, een met 88 punten opgenomen zoon van Palio

overigens ook. Een verhuizing naar een nieuwe eigenaar zal voor stier Zlatan – Frits schat de met 88 punten opgenomen stier op 1300 kilo – niet opgaan, omdat Frits' vrouw hem niet kwijt wil. 'We noemen hem altijd Harrie', zegt hij lachend over de acht jaar oude stier die ooit kampioen van Nederland werd. Hij aait de zoon van Palio en de kleinzoon van topstier Isidoro over zijn kop. 'Hij is enorm mak. Ik vind een prettig karakter een heel belangrijke eigenschap en ik ben van mening dat de stier ook een belangrijke bijdrage levert aan de karakters van de kalveren.'
Door het regelmatig verkopen van dieren heeft Frits een veestapel van topniveau overgehouden. Dieren met een mooi exterieur, maar ook dieren die bewezen hebben heel goed te fokken. 'Dat is een kwaliteit die ik ook bij de paarden koester. Soms is een koe of een merrie van zichzelf niet zo fraai, maar fokt ze wel heel goed. Een goede moederlijn levert uiteindelijk altijd weer kwaliteit, dat is bij de paarden ook zo.' Hij noemt de nog jonge koeien Donna en Bella – beide dochters van Zlatan – als voorbeeldkoeien. 'Bella kreeg 89 punten en we hebben haar gespoeld met Erode. Deze embryo's zetten we zelf weer in.'
Naast een goed karakter zoekt Frits ook naar de combinatie van maat en luxe in de fokkerij. 'Grote koeien zijn vaak minder bespierd en sterk bespierde beesten zijn vaak wat kleiner. De kunst is beide eigenschappen in één dier te fokken.' Met het behoud van alle positieve eigenschappen van de marchigiana's, zoals het afkalfgemak natuurlijk.
'De kalveren worden met zo'n 40 tot 45 kilo vrij licht geboren, het zijn eigenlijk haast jerseykalveren vlak na de geboorte. De bespiering ontwikkelen ze pas na een paar weken', aldus Frits, die ervaart dat de – bruin geboren – kalveren door dat lage geboortegewicht ook heel vitaal zijn. 'Voor je het weet huppelen ze rond de koe.' Hulp hebben de markiezen bij het kalven dan ook eigenlijk niet nodig. 'Maar als het wel nodig is, kan ik er zo bij komen, ook bij het kalven houden ze hun gemakkelijke karakter.'

Niet voor de mode

Fokken is compenseren, luidt de strategie bij de stierkeus. 'Je probeert de goede eigenschappen van je koeien te behouden en te versterken. De slechte eigenschappen probeer ik te verbeteren.' Daarvoor moet je als fokker weten welke eigenschappen belangrijk voor je zijn, zegt Frits. 'Ik fok niet voor de mode. Het gaat erom dat je een dier fokt, of het nu een paard of een koe is, waar je zelf als gebruiker tevreden mee bent en verder mee kunt. Wij fokken paarden en koeien die we zelf ook graag zouden willen kopen.'
Ondanks dat de vruchtbaarheid van de marchigiana's heel goed is, lukt het niet altijd om de tocht goed te zien. Toch maakt de vleesveehouder graag gebruik van ki-stieren uit moederland Italië. 'Om zo wat meer bloedspreiding te krijgen. De populatie in Nederland is heel klein en voor je het weet heb je dezelfde bloedlijnen te pakken.' Stieren als Erode, Socrate, Cirano en Palio hebben goed werk gedaan. 'Ik zoek nu weer naar een paar nieuwe jonge stieren.'

Sober hooi

Bij de vleesveehouder kalven de dieren vooral in het voorjaar om zo een volledig weideseizoen te benutten voor de groei. Bij het opstallen worden ze gespeend, terwijl de koeien weer drachtig zijn. 'Ze worden in de stalperiode sober gevoerd', aldus Frits, die wijst op het hooi, dat ook bij de paarden in de box ligt. 'Dit is eigenlijk nog te goed voor de koeien. Ze kunnen heel goed toe met hooi en gras van natuurterreinen, in Italië worden ze op van die droge steppen gehouden in heuvelachtig terrein. Ze zijn met weinig tevreden.'
Frits houdt zijn dieren dan ook het liefst wat schraal in conditie voor een gemakkelijke kalving. 'Als je het allemaal zo opsomt, mag je wel zeggen dat de marchigiana met haar eigenschappen bij heel veel vleesveeliefhebbers past.' |